

של מילותיהם: ולקביעה זו של הוראות הם קורים 'הגדרות', ומציבים אותן בתחילת חישוביהם.

מכאן מתברר עד כמה הכרחי הדבר לכל אדם השואף לידיעה אמיתית לבחון את הגדרותיהם של מחברים קודמים, ואם נוסחו ברשלנות עליו לתקנו, או לעשותן בעצמו. שכן הטעויות שבהגדרות מתרבות מאליהן ככל שהחישוב מתקדם, וכך הן מוליכות בני אדם לאבסורדיים, שסוף־סוף הם נוכחים לראותם, אלא שאין הם יכולים להימנע מהם בלי לחשב הכל מחדש מבראשית, וכאן טמון היסוד לטעויותיהם. משום כך יקרה שהנותנים אמונם בספרים נוהגים כאנשים המצרפים הרבה סכומים קטנים לכלל סכום אחד גדול יותר, בלי לבדוק אם אותם סכומים קטנים חושבו נכוחה או לא; ולבסוף, כשהטעות נגלית לעיניהם, ובלי שיחדלו מאמונם ביסודותיהם הראשונים, אין הם יודעים כיצד להיחלץ והם מוציאים את זמנם לבטלה בדפדוף נרגש בספריהם, כדרך שציפורים שנכנסו מבעד לארובה ונמצאות מסוגרות בחדר מנידות בכנפיהן לאור־הכזב של חלון זכוכית, משום ששכלן קצר מלבחון איך נכנסו פנימה. לפיכך, בהגדרתם הנכוחה של שמות נעוץ השימוש הראשון בדיבור, שהוא רכישת המדע, ובהגדרות מוטעות, או בהעדר כל הגדרות, טמון השימוש לרעה הראשון. וממנו נובעים כל העקרונות הכוזבים וחסרי המשמעות. ועל כן אותם האנשים השואבים את לקחם מסמכותם של ספרים ולא מהגותם שלהם הם למטה ממצב הבורים, ממש כמו שאנשים שניחנו במדע אמת נעלים עליהם. שהרי בורות נמצאת בתווך, בין מדע אמיתי ובין דוקטרינות מוטעות. החוש והדמיון הטבעיים אינם נתונים לאבסורדיות. הטבע כשלעצמו אינו יכול לטעות: וככל שבני אדם נעשים משופעים בלשון, כך הם נעשים חכמים יותר מהרגיל או משוגעים יותר מהרגיל. גם לא ייתכן שבלי דברים שנכתב יצטיין אדם בחכמתו, או (אלא אם כן לקה זיכרונו מחמת מחלה או מחמת מבנה פגום של אבריו) שיצטיין בסכלותו. כי המילים הן בדידים של חכמים, ואין הם אלא מחשבים לפיהן את חשבונותיהם; אך הן מטבעותיהם של סכלים, המעריכים אותן על פי סמכותו של איזה אריסטו, קיקרו, או תומס [אקווינס] או כל דוקטור אחר, למרות היותו רק אדם.

נושא לשמות

'נושא לשמות' הוא כל דבר שיוכל להיחשב לחשבון, ושייתכן לחברו האחד לשני ולקבל סכום או לחסר האחד מן השני ולהשאיר עודף. הלטינים קראו לחשבונות של כספים רֶצִיוֹנְס, ולחישוב קראו רֶצִיוֹסִינְצִיָּו; והדברים שבחשבונות או בספרי חשבונות הם קרויים בפינו אִיֶּטְמַס [פריטים], קרויים

[16]